

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 6. lokakuuta 2025
(OR. en)**

13622/25

**EF 332
ECOFIN 1307**

SAATE

Lähtettäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 1. lokakuuta 2025

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2025) 681 final

Asia: KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE
JA ALUEIDEN KOMITEALLE
Finanssiosaamista koskeva EU:n strategia

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 681 final.

Liite: COM(2025) 681 final

Bryssel 30.9.2025
COM(2025) 681 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

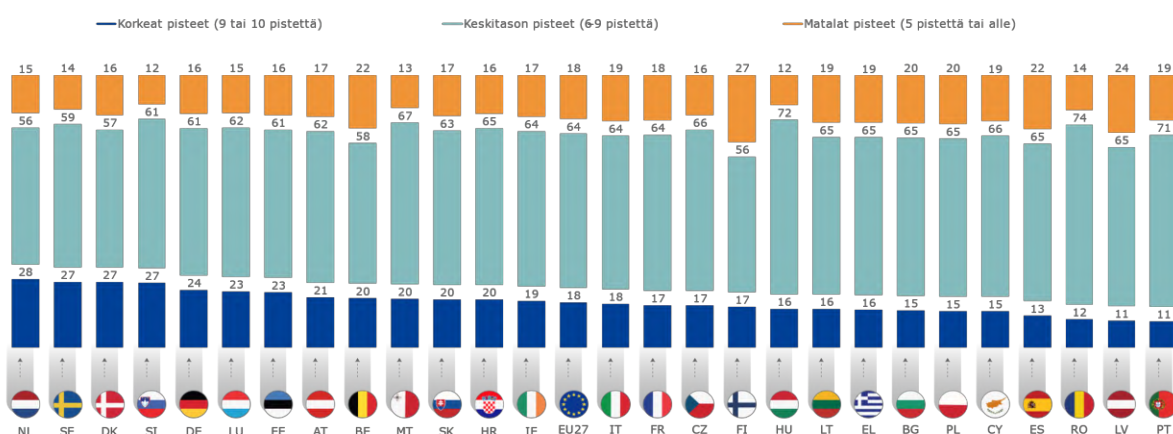
Finanssiosaamista koskeva EU:n strategia

1. Finanssiosaamista koskeva EU:n strategia

Finanssiosaaminen on olennainen elämäntaito. Sillä tarkoitetaan taloustietoisuutta sekä tietoja, taitoja, asenteita ja toimintamalleja, joita tarvitaan järkevien taloudellisten päätösten tekemiseen. Finanssiosaaminen lisää ihmisten mahdollisuuksia noudattaa järkeviä taloudellisia käytäntöjä, joita ovat muun muassa tehokas budjetointi, tietoon perustuvat säästämis- ja sijoituspäätökset, asianmukainen pitkän aikavälin taloudellinen suunnittelu (mukaan lukien eläkesuunnittelu) ja vastuullinen velanhallinta. Näin finanssiosaaminen lisää taloudellista itsenäisyyttä, parantaa riskien hallintaa sekä auttaa välttämään petoksia ja huijauksia. Järkevät taloustottumukset parantavat yksilöiden ja kotitalouksien taloudellista häiriönsietokykyä, mikä puolestaan lisää taloudellista vakautta ja vähentää ylivelkaantumisen riskiä. **Finanssiosaaminen on näin ollen olennaisen tärkeää, jotta voidaan lisätä kansalaisten mahdollisuuksia turvata taloudellinen itsenäisyytensä ja hyvinvointinsa.** Siitä on lisäksi hyötyä muutenkin kuin henkilön itsensä kannalta: finanssiosaaminen lisää taloudellista osallisuutta ja kansalaisosallistumista ja näin auttaa parantamaan yhteiskunnan häiriönsietokykyä.

Finanssiosaamisen taso EU:ssa on tällä hetkellä hyvin alhainen (ks. jäljempänä oleva kaavio). Vuonna 2023 tehdyn Eurobarometri-kyselyn¹ mukaan vain alle viidenneksellä (18 %) EU:n kansalaisista on vahva finanssiosaaminen. Finanssiosaamisen taso myös vaihtelee merkittävästi jäsenvaltioiden välillä sekä eri väestökohorttien välillä jäsenvaltioiden sisällä. Naisten, nuorten ja ikääntyneiden sekä ihmisten, joilla on pienet tulot ja erityisesti alhainen yleinen koulutustaso, finanssiosaaminen on yleensä keskimäärin heikompaa kuin muiden.

Eurobarometri: Finanssiosaamisen pistemäärä jäsenvaltioittain

Lähde: Eurobarometri, jolla kartoitettiin finanssiosaamisen tasoa EU:ssa (2023).

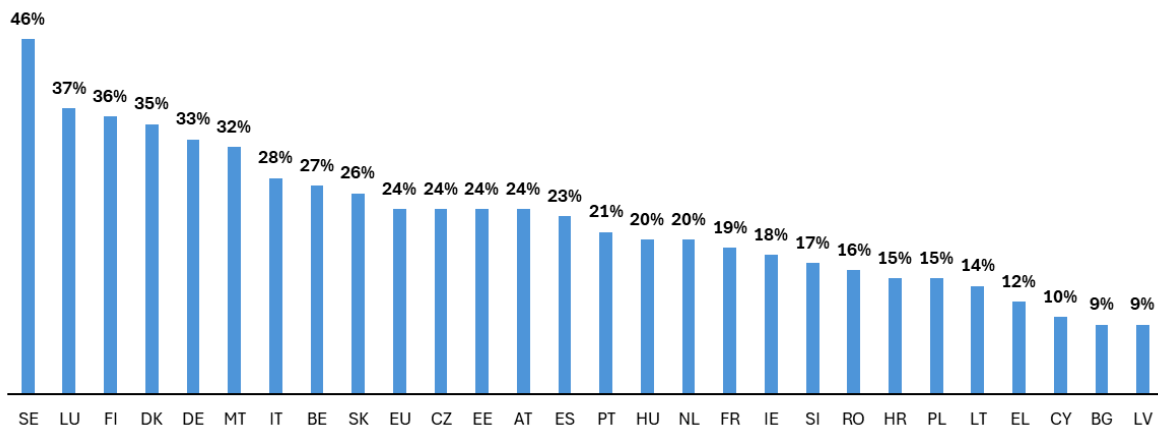
EU:ssa lähes puolella (49 %) 18–65-vuotiaista ei ole hätätilanteen varalle riittävästi säästöjä, joilla he pystyisivät kattamaan elinkustannuksensa vähintään kolmen kuukauden ajan ilman,

¹Euroopan komissio (2023), Monitoring the level of financial literacy in the EU (Flash Eurobarometri 525: tutkimus nro 2953). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2953>.

että heidän tarvitsisi lainata rahaa tai muuttaa pois asunnostaan. Lisäksi 16 prosentilla ei ole lainkaan säästöjä hätätilanteen varalle. Kun tähän vielä yhdistyy heikko finanssiosaaminen, nämä henkilöt ovat erityisen alttiita taloudellisille häiriöille ja heikon taloudellisen päätöksenteon seurauksille. Finanssiosaamisen parantamiselle on entistäkin suurempi tarve nykypäivän yhä digitalisoituneemmassa maailmassa, jossa rahoitustuotteita ja -palveluja on saatavilla entistä laajempi valikoima helpommin kuin koskaan aiemmin. Finanssiosaamisen on vastattava rahoituspalvelujen tarjoamisen muuttuvia tapoja, jotta ihmisillä olisi valmiudet käyttää niitä turvallisesti ja luottavaisesti ja hyödyntää niiden tarjoamia uusia mahdollisuuksia, myös säästö- ja sijoitustilien ja mahdollisen digitaalisen euron avulla. Ihmisten olisi kuitenkin samalla osattava ottaa huomioon riskit, joita liittyy muun muassa petoksiin ja huijauksiin sekä monimutkaisiin, suuririskisiin ja spekulatiivisiin tuotteisiin.

Finanssiosaaminen vaikuttaa myös taloudelliseen päätöksentekoon. On esimerkiksi todennäköistä, että vaihteleva finanssiosaamisen taso on tärkeä selittävä tekijä sille, miksi vähittäissijoittajien osallistuminen pääomamarkkinoille on suhteellisen vähäistä kaikkialla EU:ssa ja miksi osallistumisaste vaihtelee merkittävästi jäsenvaltioiden välillä (ks. jäljempänä oleva kaavio).

Sijoitustuotteen (rahasto, osake tai joukkovelkakirja) omistavien osuus väestöstä jäsenvaltioittain

Lähde: Eurobarometri, jolla kartoitettiin finanssiosaamisen tasoa EU:ssa (2023).

2. Finanssiosaamista koskeva EU:n strategia

2.1. Tavoitteet

Tätä taustaa vasten komissio ilmoitti säästö- ja investointiunionia koskevassa tiedonannossaan² kattavasta finanssiosaamista koskevasta strategiasta, jonka yleisenä tavoitteena on parantaa

² Rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosasto (2025), Savings and investments union: Strategy to enhance financial opportunities for EU citizens and businesses.

finanssiosaamisen tasoa, jotta kansalaisilla olisi paremmat mahdollisuudet tehdä tietoon perustuvia päätöksiä henkilökohtaisesta taloudestaan ja jotta heidän olisi helpompi osallistua pääomamarkkinoille turvallisesti ja vakaalta pohjalta. Strategialla pyritään tukemaan tärkeitä taloudelliseen osallisuuteen liittyviä tavoitteita, joita ovat esimerkiksi tietoisuuden lisääminen rahoituspalvelujen saatavuuden ja tehokkaan käytön edistämiseksi, taloudellisen häiriönsietokyvyn vahvistaminen ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvan politiikan edistäminen. Sillä pyritään myös syventämään sijoitussosaamista ja lisäämään ymmärrystä rahoitustuotteista, myös riskin ja tuoton todellisista suhteista.

Ei ole yhtä kaikille sopivaa lähestymistapaa, jota finanssiosaamista koskevissa strategioissa voitaisiin soveltaa. Aloitteissa on otettava huomioon **eri kohderyhmien ja -yhteisöjen erityisolosuhteet ja -tarpeet**. Osalla ihmisistä ei esimerkiksi ole säästöjä, joita he voisivat sijoittaa, mutta he voisivat hyötyä opastuksesta kaasu-, sähkö- ja vesilaskujen sekä luottokortti- ja vakuutusasioiden hoitamisesta ja sosiaalietuuksien tai muiden etuuksien hakemista varten. Niille, joilla on säästöjä, taas voisi olla hyödyllistä saada helpommin tietoa siitä, miten he voisivat hallita säästöjään paremmin. Toteuttamalla eri väestöryhmille suunniteltuja osallistavia finanssiosaamisaloitteita, joihin sisältyy muun muassa luotettavaa velkaneuvontaa, sekä mukauttamalla välineitä ja kanavia eri ryhmien tarpeisiin voitaisiin osaltaan vähentää taloudellista eriarvoisuutta ja auttaa ihmisiä saamaan säästöistään mahdollisimman suuri hyöty.

Yleisesti ottaen tämä auttaisi ihmisiä hallinnoimaan budjettejaan ja säästöjään tehokkaasti, selviytymään digitalisaatiosta johtuvista haasteista ja hyödyntämään sen mahdollisuuksia sekä kartuttamaan varallisuuttaan ajan mittaan muun muassa sijoittamalla pääomamarkkinoille. Tällaisten sijoitusten avulla on mahdollista saada säästöille parempi tuotto, ja samalla ne lisäävät EU:n yritysten rahoitusvaihtoehtoja ja edistävät siten talouskasvua. Päätös pääomamarkkinoille osallistumisesta kuuluu yksilöille itselleen. On kuitenkin olennaisen tärkeää, että niillä, jotka päättävät sijoittaa, on edellytykset tehdä järkeviä, tietoon perustuvia päätöksiä ja että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti. Kun edistetään tällaista toimintaympäristöä, uudet sijoittajat voivat luottavaisesti tehdä taloudellisia päätöksiä ja pääomamarkkinoille jo osallistuvat sijoittajat voivat pysyä sitoutuneina. Paremman finanssiosaamisen myötä kansalaiset ovat tietoisempia myös sijoituspäätöstensä vaikutuksista. He ymmärtävät paremmin esimerkiksi, mitä taloudellisia vaikutuksia tietyn taloudellisen toiminnan rahoittamisesta aiheutuu ja mitkä ovat sen vaikutukset ja seuraukset työllisyyden, kestävyuden, sosiaalisten tulosten ja häiriönsietokyvyn kannalta.

2.2. Käynnissä olevien aloitteiden hyödyntäminen

Strategia pohjautuu **käynnissä oleviin komission toimiin, jotka koskevat finanssiosaamisen parantamista**, mikä mahdollistaa jatkuvuuden varmistamisen ja aiempien aloitteiden hyödyntämisen. Sillä täydennetään toimia, joita on toteutettu tietoisuuden lisäämiseksi sekä nuorten, lasten ja aikuisten taloustaitojen parantamiseksi Euroopan komission ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön talousvalistuksen kansainvälisen verkoston (OECD-INFE)

Saatavilla verkossa osoitteessa <https://finance.ec.europa.eu/publications/savings-and-investments-union-strategy-enhance-financial-opportunities-eu-citizens-and-businesses>.

yhteisten taloustaitokehysten^{3, 4} avulla, toimia, joita on toteutettu yrittäjien taloustaitojen parantamiseksi eurooppalaisen yrittäjyystaitojen viitekehyksen (EntreComp⁵) avulla, sekä työtä, jota on tehty yhdessä jäsenvaltioiden kanssa teknisen tuen välineen⁶ puitteissa. Siinä otetaan huomioon digitaalista vuosikymmentä koskeva ohjelma, joka tarjoaa asianmukaisen kehyksen digitaalisten taitojen edistämiseksi. Sillä täydennetään myös vuoden 2025 osaamisunionia koskevaa tiedonantoa⁷, tulevaa köyhyyden vastaista EU:n strategiaa sekä muita toimia⁸.

Strategialla vastataan myös neuvoston vuoden 2024 finanssiosaamista koskevissa päätelmissään⁹ komissiolle esittämiin kehotuksiin toteuttaa toimia parhaiden käytäntöjen jakamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden välillä, EU:n finanssiosaamisen tason seurannan jatkamiseksi ja taloustaitokehysten käyttöönoton edistämiseksi. Lisäksi neuvosto kehotti komissiota tukemaan muita kuin lainsäädäntötoimia, kuten finanssiosaamista koskevien hankkeiden rahoittamista teknisen tuen välineen ja Erasmus+ -ohjelman kautta, edistämään koulutus- ja tutkimusmahdollisuuksia sekä vahvistamaan finanssiosaamista koskevaa yhteistyötä.

Strategialla tuetaan Euroopan valvontaviranomaisten, Euroopan keskuspankin (EKP) ja muiden kansainvälisten järjestöjen, erityisesti OECD:n¹⁰, toteuttamia toimia, joilla pyritään parantamaan taloustietoisuutta ja finanssiosaamista. On myös huomattava, että Euroopan

³ Rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosasto (2023), *Financial competence framework for children and youth in the European Union* (lasten ja nuorten taloustaitokehys). Saatavilla verkossa osoitteessa https://finance.ec.europa.eu/system/files/2023-09/230927-financial-competence-framework-children-youth_en.pdf.

⁴ Rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosasto (2022), *Financial competence framework for adults in the European Union* (aikuisten taloustaitokehys). Saatavilla verkossa osoitteessa https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-01/220111-financial-competence-framework-adults_en.pdf.

⁵ Yhteinen tutkimuskeskus yhteistyössä työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston kanssa (2016), EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Saatavilla verkossa osoitteessa <https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>.

⁶ Ks. esimerkiksi rakenneuudistusten tuen pääosasto (2023), TSI 2024 Flagship – Digital Financial Literacy. Saatavilla verkossa osoitteessa <https://reform-support.ec.europa.eu/tsi-2024-flagship-digital-financial-literacy>.

⁷ Euroopan komissio (2025), Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Osaamisunioni* (COM(2025) 90 final). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090>.

⁸ Strategia pohjautuu myös käynnissä oleviin komission toimiin, joilla pyritään parantamaan kansalaisten tilasto- ja datalukutaitoa. Näin pyritään auttamaan heitä ymmärtämään keskeisiä tekijöitä, joiden huomioon ottamista järkevien taloudellisten päätösten tekeminen edellyttää. Ks. Eurostat (2024), *Improving statistical literacy*. Saatavilla verkossa osoitteessa <https://cros.ec.europa.eu/book-page/improving-statistical-literacy>.

⁹ Euroopan unionin neuvosto (2024), Council Conclusions on Financial Literacy (ST-9930/2024 INIT). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9930-2024-INIT/en/pdf>.

¹⁰ OECD esittää ohjaavia periaatteita talousvalistuksen kansainvälisen verkoston finanssiosaamista koskevassa suosituksessa, jolla tuetaan hallituksia ja sidosryhmiä tuloksellisten strategioiden ja koulutusohjelmien suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. OECD tekee osana työtään myös säännöllisiä arviointeja finanssiosaamisen mittaamiseksi. Vuonna 2023 tehdystä aikuisten finanssiosaamista koskevasta kansainvälisestä tutkimuksesta, joka kattoi 39 taloutta, kävi ilmi, että vahvemman finanssiosaamisen ja paremman taloudellisen häiriönsietokyvyn ja hyvinvoinnin välillä on selvä yhteys. Lisäksi vuonna 2022 tehdyssä finanssiosaamista koskevassa PISA-arvioinnissa, jossa tarkasteltiin 15-vuotiaiden osaamista, tuli esiin, että oppilaiden kyvyssä soveltaa taloustietämystä tosielämän tilanteisiin on merkittäviä puutteita.

talous- ja sosiaalikomitea on jo hyväksynyt oman kertomuksensa¹¹. Myös Euroopan parlamentti on viime aikoina hyväksynyt säästö- ja investointiunionia sekä finanssiosaamista koskevia mietintöjä¹². Komissio kannustaa Euroopan parlamenttia ja sen jäseniä edistämään ennakoivasti finanssiosaamista EU:ssa.

Uusi strategia on **rahoituspalveluja koskevan EU:n sääntelykehiksen** mukainen. Strategia täydentää sijoittajansuojaa koskevia sääntöjä lisäämällä luottamusta vähittäissijoittajien keskuudessa. Vähittäissijoittajien luottamuksen lisäämiseksi komission vuoden 2023 ehdotukseen vähittäissijoitusstrategiasta sisältyy myös vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä vähittäissijoittajien finanssiosaamista. Kyseinen ehdotus on lainsäädäntöprosessissa, ja Euroopan parlamentti ja neuvosto neuvottelevat siitä parhaillaan. Finanssiosaaminen on tärkeää myös siksi, että se tukee säästö- ja sijoitustilejä koskevan suunnitelman onnistumista. Komissio on antanut säästö- ja sijoitustilejä koskevan suosituksen samana päivänä tämän tiedonannon kanssa.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa on edelleen yksi ensisijaisista tavoitteista. Strategiassa hyödynnetään vuonna 2024 järjestetyn finanssiosaamista, häiriönsietokykyä ja osallisuutta käsitelleen korkean tason konferenssin sekä siihen liittyneen akateemisen konferenssin menestystä.¹³ Strategiassa otetaan huomioon myös säästö- ja investointiunionia koskevan tiedonannon – jossa tarkasteltiin muun muassa tarvetta parantaa finanssiosaamista EU:ssa – yhteydessä julkaistuun kannanottopyyntöön saatu palaute. Lisäksi siinä otetaan huomioon kaikkien jäsenvaltioiden laajat kuulemiset, jotka järjestettiin EU:n vähittäisrahoituspalveluja käsittelevän hallitusten asiantuntijaryhmän (GEGRFS) kautta.

Strategialla pyritään täydentämään ja vahvistamaan jäsenvaltioiden julkisten ja yksityisten sidosryhmien, kuten kuluttaja- ja vähittäissijoittajajärjestöjen, työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, toimialajärjestöjen ja muiden markkinatoimijoiden, toteuttamia kansallisen tason finanssiosaamisstrategioita ja -aloitteita. Erityisesti kuluttaja- ja vähittäissijoittajajärjestöt voivat toimia luotettuina, riippumattomina edunvalvojina, jotka varmistavat, että valistustoimet pysyvät saavutettavina, puolueettomina ja kuluttajien etujen mukaisina.

Lisäksi toimialajärjestöt voivat tarjota syvällistä asiantuntemusta ja käytännön tietoa sekä mahdollistaa laajemman tiedottamisen. Jos toimet suunnitellaan asianmukaisesti, ne voivat auttaa kansalaisia saamaan merkityksellistä, ajantasaista tietoa rahoitustuotteista ja -palveluista. Myös ammattiliitoilla on ainutlaatuiset edellytykset edistää finanssiosaamista, koska niillä on suora yhteys laajaan joukkoon työssäkäyviä aikuisia. Verkostonsa kautta ammattiliitot voivat tuoda finanssiosaamisaloitteet laajemman yleisön tietoon ja tarjota

¹¹ Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) (2025), Financial literacy and education for Europeans (ECO/677-EESC-2025). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/financial-literacy-and-education-europeans-0>.

¹² Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. syyskuuta 2025 investointien ja uudistusten rahoituksen helpottamisesta Euroopan kilpailukykyyn parantamiseksi ja pääomamarkkinaunionin luomisesta (TA-10-2025-0185), 10.9.2025. Saatavilla osoitteessa https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0185_FI.html.

¹³ Euroopan komissio; Belgian rahoituspalvelu- ja markkinaviranomainen (FSMA) (2024), Financial literacy, resilience and inclusion (konferenssi, 20.2.2024). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://finance.ec.europa.eu/events/financial-literacy-resilience-and-inclusion-2024-02-20>.

työpaikoilla käytännön talousvalistusta esimerkiksi eläkkeelle siirtymiseen varautumisesta ja eläkesuunnittelusta.

3. Kokonaisvaltainen lähestymistapa

Komissio pyrkii täydentämään käynnissä olevia toimia finanssiosaamiseen liittyvien tuki- ja koordinoititehtäviensä mukaisesti ja ottaen huomioon lukuisat kansalliset ja yksityiset aloitteet, joita on jo käynnissä eri puolilla EU:ta. Strategiassa keskitytään näin ollen aloihin, joilla EU:n toimilla voidaan tuottaa mahdollisimman paljon lisäarvoa.

Finanssiosaamista koskevassa EU:n strategiassa sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, ja se perustuu seuraavaan neljään toisiinsa liittyvään toimintalinjaan: i) koordinointi ja parhaat käytännöt, ii) viestintä ja tiedottaminen, iii) rahoitus finanssiosaamista koskeville aloitteille, myös tutkimukselle, sekä iv) etenemisen seuraaminen ja vaikutusten arvioiminen.

Näillä aloilla toteutettavilla toimilla pyritään edistämään tietoon perustuvaa taloudellista päätöksentekoa ja helpottamaan tehokkaiden tapojen kehittämistä ja jakamista finanssiosaamisen seurantaan, analysointiin ja arviointiin varten.¹⁴

a. Koordinointi ja parhaat käytännöt

Kaikilla jäsenvaltioilla on joko jo käytössään finanssiosaamisstrategia tai ne kehittävät sellaista parhaillaan. Lisäksi eri sidosryhmät toteuttavat erilaisia finanssiosaamisaloitteita jäsenvaltioissa. Vastavuoroinen oppiminen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen voivat auttaa yksilöimään vaikuttavia aloitteita ja laajentamaan niiden käyttöönottoa sekä lisäämään ymmärrystä keskeisistä menestystekijöistä.

Komissio tekee yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa **keskeisten temaattisten painopistealojen määrittelemiseksi ja parhaiden käytäntöjen yksilöimiseksi** näillä aloilla. Mahdollisiin toiminta-aloihin kuuluvat muun muassa aloitteet, joilla edistetään opetuksen antamista opettajille ja kouluttajille tai taloudellista osallisuutta, sekä aloitteet, jotka on suunnattu tietyille kohderyhmille, kuten pienituloisille, naisille, lapsille, nuorille tai

¹⁴ On tärkeää huomata, että finanssiosaaminen ja talousvalistus ovat kaksi eri asiaa. Finanssiosaamisessa keskitytään tuloksiin – eli siihen, mitä ihmiset tietävät, ymmärtävät ja tekevät taloutensa suhteen –, kun taas talousvalistuksella tarkoitetaan prosessia, jonka kautta ihmiset saavat finanssiosaamisen saavuttamiseen tarvitsemansa tiedot. Talousvalistuksen avulla opitaan budjetoinnista, kun taas finanssiosaamisessa on kyse opittujen periaatteiden soveltamisesta omaan talouteen. Kun talousvalistusta annetaan jo varhaisessa vaiheessa ja jatkuvasti, talouskäyttäytymisessä ja -tietämyksessä tapahtuu mitattavissa olevia parannuksia. Ne jäsenvaltiot, joissa talousvalistus sisältyy kansalliseen opetussuunnitelmaan, sijoittuvat EU:n laajuisissa tutkimuksissa johdonmukaisesti parhaiten suoriutuvien joukkoon myös finanssiosaamisen osalta. Taloustaitokehysten soveltamisalan mukaisesti tämä strategia ei kata yrittäjien eikä pk-yritysten finanssiosaamista, vaan niitä käsitellään komission muissa toimintalinjoissa. Komissio käyttää EntreComp-viitekehystä yrittäjyyskasvatuksen edistämiseksi, myös aliedustettujen ryhmien, kuten naisten ja nuorten, keskuudessa. Lisäksi käytännön kokemuksen hankkimista ja verkostoitumista edistetään Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelman ja Enterprise Europe Networkin eli Yritys-Eurooppa-verkoston avulla.

ikäntyneille. Erityisesti voitaisiin määritellä näiden ryhmien kannalta merkityksellisiä oppimiselle otollisia hetkiä (“teachable moments”)¹⁵.

Tässä yhteydessä **komissio tukee parhaiden käytäntöjen keräämistä ja jakamista** varmistaakseen, että niistä keskustellaan jäsenvaltioiden kanssa ja että mahdollisuuksia soveltaa niitä tehokkaasti eri puolilla EU:ta tutkitaan kattavasti ottaen huomioon kansalliset erityispiirteet. Jäsenvaltioiden kanssa käytävillä keskusteluilla helpotetaan vastavuoroista oppimista ja edistetään tarvittaessa toimintamallien lähentämistä.

Keskustelut toimivat myös foorumina, jolla yksilöidään painopistealueita sekä parhaita tapoja edistää **viestintä- ja tiedotuskampanjoita ja rahoitusmahdollisuuksia**.

Edistämällä näitä keskusteluja komissio pyrkii yksilöimään yhteisiä haasteita ja kehittämään ratkaisuja yhteistyön avulla vahvistaen siten kollektiivista sitoutumista. Tarvittaessa komissio myös koordinoi toimintaansa kansainvälisten organisaatioiden ja kolmansien maiden asiantuntijoiden kanssa prosessin parantamiseksi.

Lisäksi järjestetään säännöllisiä korkean tason keskusteluja ministeritasolla poliittisen sitoutumisen edistämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että toimet ovat linjassa laajempien EU:n politiikkojen kanssa ja että EU:n jäsenvaltioiden välinen koordinointi on tehokasta. Nämä säännölliset keskustelut ovat merkityksellisiä pyrittäessä saamaan aikaan poliittista sysäystä ja tukea finanssiosaamistoimille sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla.

Komissio suhtautuu myönteisesti myös Euroopan valvontaviranomaisten talousvalistusta koskevaan työhön, erityisesti talousvalistusta koskevien aloitteiden rekisteriin, joka on tärkeä koordinoinnin parantamisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen edistämisen kannalta. Komissio kehottaa **Euroopan valvontaviranomaisia kehittämään yhdessä laajemman rekisterin** näiden valvomilla aloilla toteutetuista **talousvalistusaloitteista**. Rekisterin olisi oltava helposti saatavilla verkossa, sen olisi oltava osallistava ja käyttäjäystävällinen ja siitä olisi voitava tehdä hakuja, jotta käyttäjät pystyisivät yksilöimään olemassa olevia käytäntöjä aiheen mukaan taustalla olevan luokitusjärjestelmän perusteella. Sen ei tulisi rajoittua ainoastaan digitaaliseen talousvalistukseen.

Jotta helpotettaisiin tiedonvaihtoa ja autettaisiin sidosryhmiä olemaan yhteydessä toisiinsa, komissio järjestää myös **säännöllisiä työpajoja finanssiosaamisalan toimijoiden** kanssa. Työpajat kokoavat yhteen yksityisen sektorin sidosryhmiä ja voittoa tavoittelemattomia sidosryhmiä, myös kuluttaja- ja vähittäisjoihtajajärjestöjä. Työpajoissa pyritään määrittelemään ohjaavia periaatteita tai yksilöimään käytännön toimenpiteitä yhteistyön edistämiseksi, minkä lisäksi niillä edistetään finanssiosaamisalan yksityisten ja voittoa tavoittelemattomien toimijoiden Euroopan laajuisen yhteisön luomista.

¹⁵ Oppimiselle otollinen hetki tarkoittaa kaikkein tehokkainta hetkeä opetuksen tarjoamiseen. Kansalaisten taloustietämys ja talousosaaminen paranevat tai he omaksuvat parempia taloudellisia käyttäytymismalleja todennäköisemmin oppimiselle otollisten hetkien aikana, koska juuri silloin he ovat kaikkein motivoituneimpia ja vastaanottavaisimpia oppimiselle. Finanssiosaamisen yhteydessä oppimiselle otollisilla hetkillä tarkoitetaan tilanteita, joissa kansalaisilla on mahdollisuus soveltaa osaamistaan jossakin konkreettisessa, heitä itseään kiinnostavassa tilanteessa.

Yksityisten sidosryhmien osallistumisesta finanssiosaamisen parantamiseen on selvää hyötyä, sillä se täydentää muiden sidosryhmien toteuttamia aloitteita erityisesti mahdollistamalla yksityisten sidosryhmien laajojen verkostojen aktivoinnin sekä niiden käytännön asiantuntemuksen ja tiedotusvalmiuksien hyödyntämisen. Yksityisillä sidosryhmillä ei kuitenkaan ole vakiomuotoisia käytännesääntöjä, mikä voi johtaa (koettuihin) eturistiriitoihin tai epäjohtonmukaisuuksiin toimitettujen tietojen laadussa ja luotettavuudessa. Siksi komissio edistää ja tukee **eurooppalaisten käytännesääntöjen kehittämistä finanssiosaamisaloitteita toteuttaville yksityisille ja voittoa tavoittelemattomille organisaatioille**. Tällaisten vapaaehtoisten käytännesääntöjen olisi oltava periaatelähtöiset, ja asianomaisten sidosryhmien edustajien olisi laadittava ne yhdessä komission tukemana. Vankoilta käytännesäännöillä varmistettaisiin, että finanssiosaamisaloitteiden tavoitteet ovat avoimia ja koulutussisältö paikkansapitävää ja puolueetonta, mikä edistäisi luottamusta kuluttajien ja sijoittajien keskuudessa ja lisäksi aloitteiden uskottavuutta. Ne auttaisivat myös vähentämään riskiä mahdollisista eturistiriidoista, joita syntyy, jos yksityiset tahot markkinoivat tuotteita tai palveluja, joista on hyötyä pikemmin niille itselleen kuin osallistujien taloudelliselle hyvinvoinnille. Tarkoin määritellyt käytännesäännöt edistäisivät eettistä käyttäytymistä, vastuuvellollisuutta ja jatkuvaa parantamista, mikä viime kädessä johtaisi tehokkaampiin, oikeudenmukaisempiin finanssiosaamisohjelmiin. Lisäksi komissio suosittelee, että jäsenvaltiot harkitsevat EU:n käytännesääntöjen sisällyttämistä kansallisiin finanssiosaamisstrategioihinsa¹⁶.

Ehdotetut toimenpiteet:

- *Komissio järjestää tarvittaessa säännöllisiä finanssiosaamista käsitteleviä hallitusten asiantuntijaryhmien temaattisia kokouksia, jotta voidaan koordinoida kansallisten finanssiosaamisaloitteiden viestintä-, tiedotus-, seuranta-, arviointi- ja rahoitustoimia. Ensimmäinen kokous järjestetään vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.*
- *Komissio tekee yhteistyötä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa temaattisten painopistealojen määrittelemiseksi ja parhaiden käytäntöjen yksilöimiseksi, minkä jälkeen finanssiosaamisaloitteiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon osallistuvat jäsenvaltioiden asiantuntijat keskustelevat näistä käytännöistä vuoden 2026 viimeisestä neljänneksestä alkaen. Käytännöt esitellään jäsenvaltioille, ja niistä keskustellaan jäsenvaltioiden kanssa sekä teknisellä että poliittisella tasolla. Kukin jäsenvaltio vastaa yksilöityjen parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanon arvioinnista, ja komissio julkaisee keskustelun tulokset.*
- *Komissio järjestää säännöllisesti työpajoja, jotka kokoavat yhteen yksityisen sektorin sidosryhmiä ja voittoa tavoittelemattomia sidosryhmiä. Tarkoituksena on helpottaa tiedonvaihtoa sekä edistää yhteistyötä ja finanssiosaamisalan toimijoiden*

¹⁶ Esimerkiksi Itävallan kansallinen finanssiosaamisstrategia sisältää käytännesäännöt sidosryhmien osallistumista varten. Ks. Itävallan valtiovarainministeri (2024), Overview National Financial Literacy Strategy (Download & Contact Details). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://www.bmf.gv.at/en/the-ministry/National-Financial-Literacy-Strategy/overview-national-financial-literacy-strategy/download---contact-details.html>.

yleiseurooppalaisen yhteisön luomista. Työpajoja aletaan järjestää vuodesta 2026 alkaen.

- Vuonna 2027 komissio järjestää ensimmäisen finanssiosaamista koskevan ministeritason tapahtuman, jossa arvioidaan parhaiden käytäntöjen levittämisessä ja täytäntöönpanossa saavutettua edistystä ja tarkastellaan keskeisiä uusia suuntauksia. Tapahtuman tavoitteena on varmistaa jatkuva aktiivinen osallistuminen ja poliittinen sitoutuminen, ja se järjestetään kahden vuoden välein.*
- Komissio tukee vapaaehtoisten, periaatelähtöisten eurooppalaisten käytännesääntöjen laatimista yksityisille ja voittoa tavoittelemattomille järjestöille yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa vuoden 2027 ensimmäiseen neljännekseen mennessä. Lisäksi komissio suosittelee, että jäsenvaltiot harkitsevat EU:n käytännesääntöjen sisällyttämistä kansallisiin finanssiosaamisstrategioihinsa ja seuraavat edistystä tarkkailemalla käytännesääntöihin sitoutuneiden organisaatioiden lukumäärää.*

b. Viestintä ja tiedottaminen

Neuvoston päätelmissä vuodelta 2024 korostetaan finanssiosaamisen alan tiedotuskampanjojen tärkeyttä ja kannustetaan jäsenvaltioita ryhtymään asiaan liittyviin toimiin.

Finanssiosaamista koskevat ohjelmat ja aloitteet ovat tärkeitä, mutta niiden onnistuminen edellyttää tietenkin, että niistä tiedotetaan. Tässä yhteydessä on määrää suunnitella EU:n tason tiedotuskampanja, jolla tuetaan alalla toteutettavia kansallisia toimia sekä täydennetään jäsenvaltioiden viranomaisten, EU:n, kansallisten kuluttaja- ja toimialajärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten viestintä-, tiedotus- ja neuvontatoimia.

EU:n tason tiedotuskampanjassa keskitytään henkilökohtaiseen finanssiosaamiseen, muun muassa budjettisuunnitteluun, eläkesuunnitteluun, velanhoitoon, riskienhallintaan sekä huijausten ja petosten estämiseen, jotka ovat tärkeitä aiheita kaikille EU:n kansalaisille mutta erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille. Sopivasti joustavalla kampanjalla voidaan tukea räätälöityjä kansallisia toimintamalleja, jotka on suunnattu erityisille kohderyhmille, esimerkiksi vammaisille henkilöille, naisille, nuorille, ikääntyneille ja pienituloisille. Näiden ryhmien tavoittaminen voi olla vaikeaa, ja ryhmillä saattaa olla erityistarpeita, jotka voivat olla erilaisia eri jäsenvaltioissa. Tämän takia on tärkeää, että kansallisissa strategioissa hyödynnetään tarpeen mukaan olemassa olevia infrastruktuureja, esimerkiksi yhteisökeskuksia tai vastaavia paikallistason sosiaalisen toiminnan keskuksia, ja työskennellään luotettavien, helposti lähestyttävien keskustelukumppanien kanssa, jotta voidaan luoda yhteys kohderyhmiin.

Samanaikaisesti kampanjalla tuettaisiin laajempia säästö- ja investointiunionin tavoitteita, joita ovat sijoituskulttuurin edistäminen ja tiedottaminen sijoittamiseen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista sekä riskin ja tuoton tasapainosta ja hajauttamisen hyödyistä. Kampanjaan sisältyisi monenlaista viestintäaineistoa, jonka tarkoituksena on auttaa sijoittajia keräämään kattavalla tavalla tietoa muun muassa siitä, miten pääomamarkkinoihin osallistutaan ja mitä ominaisuuksia eri sijoitustuotteilla on. Kampanjassa korostettaisiin, että säästö- ja sijoitustilit

ovat hyödyllisiä pääomamarkkinoille osallistumisessa, ja näin täydennettäisiin säästö- ja sijoitustilejä koskevaa suositusta lisäämällä niiden näkyvyyttä ja kannustamalla niiden käyttöönottoon.

Jäsenvaltioiden aloitteiden tukemiseksi ja niiden näkyvyyden parantamiseksi sekä yhdenmukaisen viestinnän varmistamiseksi perustetaan **finanssiosaamisen lähettiläiden verkosto**. Julkisuuden henkilöistä koostuva verkosto toimisi eurooppalaisena ja kansallisena asiana pidettävän finanssiosaamisen puolesta ja veisi toimintansa pelkkiä sijoituspäätöksiä pidemmälle – toiminta kattaisi myös arkiset raha-asiat ja kuluttajien valistuksen. Yleisen tietoisuuden parantamiseen tähtäävät toimet eivät ole useinkaan olleet riittävän näkyviä eivätkä vaikuttavia merkittävän muutoksen aikaansaamiseksi, sillä tällaisia puolestapuhujia ei ole käytetty. Lähettiläät voisivat kuroa kuilua umpeen esittelemällä helposti ymmärrettäviä esimerkkejä ja kertomalla henkilökohtaisia kokemuksiaan, jotka koskettavat erilaisia yleisöjä. Näin he tehostaisivat osallistumista ja kannustaisivat yhä useampia kehittämään tärkeää talousosaamista.

Lähettiläiden aseman olisi oltava jäsenvaltioissa keskeinen, kun kansalaisia ohjataan tutustumaan luotettaviin finanssiosaamisen ohjelmiin ja resursseihin sekä keskustelukumppaneihin, joita ovat muun muassa kuluttaja- ja vähittäissijoittajajärjestöt, työmarkkinaosapuolet ja kansalliset viranomaiset. Kukin jäsenvaltio valitsee ja nimittää lähettiläät, jotka tukevat ja vahvistavat yleisiä pyrkimyksiä finanssiosaamisen edistämiseksi kaikkialla EU:ssa. Lähettiläät toimivat kansallisella ja paikallisella tasolla yhdessä kansalaisten ja yhteisöjen (myös maaseutualueiden yhteisöjen), yritysten, hallitusten ja koulutuslaitosten kanssa. He edistävät kansallisen tason keskustelua, kohdistavat toimia eri ryhmiin useita kanavia käyttäen osallistumalla muun muassa julkisiin tapahtumiin, työskentelevät tärkeimpien tiedotusvälineiden kanssa ja ottavat yhteyttä nuoriin sukupolviin sosiaalisessa mediassa. He auttavat koulutusohjelmien edistämisessä, kannustavat tietoon perustuvaan taloudelliseen päätöksentekoon ja tukevat aloitteita, joiden ansiosta kansalaiset voivat hallita raha-asioitaan paremmin ja osallistua pääomamarkkinoille. Jäsenvaltioita kannustetaan tarjoamaan jatkuvaa tukea tehtäviään toteuttaville lähettiläille.

Komissio on säännöllisesti yhteydessä finanssiosaamisen lähettiläisiin ja kokoaa heidät aika ajoin yhteen edistyksen arvioimista, näkemysten- ja ajatustenvaihtoa ja paikallisten parhaiden käytäntöjen jakamista varten. Lisäksi komissio antaa lähettiläiden käyttöön keskeisiä viestejä ja viestintäaineistoja, joita lähettiläät voivat mukauttaa ja sopeuttaa paikallisiin tilanteisiin sopiviksi. Lähettiläiden verkosto voisi tehdä yhteistyötä myös EU:n ja kansallisten kuluttaja- ja vähittäissijoittajajärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten kanssa tiedotuskampanjan toteuttamisessa tai edistämällä näiden järjestöjen toimia, talousneuvontaan liittyvät toimet mukaan lukien. Tällä toimintatavalla pyritään hyödyntämään olemassa olevia kansallisia verkostoja ja asiantuntemusta, jotta kampanjan vaikutukset ja kattavuus olisivat mahdollisimman suuret.

EU:n lähettiläät voisivat toimia aktiivisesti myös OECD:n talusvalistuksen kansainvälisen verkoston kansainvälisellä rahaviikolla. Kyseessä on vuosittain järjestettävä maailmanlaajuinen tiedotuskampanja, jonka tavoitteena on, että lapsilla ja nuorilla olisi tarvittavat talousosaamisen tiedot ja taidot jo varhaisessa iässä.

Lisäksi komissio järjestää **julkisia tapahtumia**, muun muassa keskusteluja finanssi- ja sijoittamisosaamisesta.

Ehdotetut toimenpiteet:

- *Komissio perustaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä hyvämaineisten finanssiosaamisen lähettiläiden verkoston edistämään keskustelua kansallisella tasolla. Nämä luotetut julkisuuden henkilöt puhuvat finanssiosaamisen puolesta kansallisena ja eurooppalaisena asiana kunkin jäsenvaltion tilanteen huomioon ottavalla tavalla.*
- *Komissio toteuttaa laajan viestintä- ja sosiaalisen median kampanjan, jolla pyritään tavoittamaan useita ryhmiä, myös nuoria, lapsia ja haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä. Kampanjalla tiedotetaan myös EU:n rahoitusjärjestelmistä, joilla tuetaan finanssiosaamista koskevia kansallisia strategioita ja aloitteita. Komissio voi myös auttaa määrittämään erityistarpeita tai painopistealoja ja edistämään yksittäisiä kansallisen tason aloitteita niiden kattavuuden parantamiseksi ja vaikutuksen lisäämiseksi.*
- *Komissio järjestää osana laajempia tiedotusaloitteita julkisia tapahtumia, joissa käsitellään finanssiosaamista ja sen merkitystä taloudellista hyvinvointia tukevana tekijänä.*

c. Etenemisen seuraaminen ja vaikutusten arvioiminen

Arvioitaessa finanssiosaamiseen liittyvien toimien tehokkuutta on erittäin tärkeää seurata etenemistä ja arvioida vaikutuksia. Päätelmässään finanssiosaamisesta neuvosto suositteli, että jäsenvaltiot ryhtyvät toimiin seuranta- ja arviointipyrkimysten vahvistamiseksi.¹⁷ Laajennetussa kokoonpanossaan toiminut euroryhmä on päättänyt, että se harjoittaa säännöllisesti järjestelmällistä seuranta arvioidakseen Euroopan pääomamarkkinoiden toimintaa ja pääomamarkkinaunionin edistystä sekä finanssiosaamisen tasoa.¹⁸

Tämän tueksi komissio toteuttaa toisen Flash Eurobarometrin finanssiosaamisesta vuonna 2027 ja tekee kyselyitä säännöllisesti jatkossakin. Vertaamalla kyselyn tuloksia vuoden 2023 Flash Eurobarometrin tuloksiin voidaan seurata finanssiosaamiseen liittyvää kehitystä ja edistymistä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa yhteisten mittareiden pohjalta.¹⁹ Sen lisäksi, että komissio kerää vertailutietoja suhteessa vuoden 2023 kyselyyn, se harkitsee sisällyttävänsä kyselyyn lisäkysymyksiä esimerkiksi budjetoinnista ja säästämisestä, eläkkeelle jäämiseen varautumisesta ja eläkesuunnittelusta, taloudellisesta selviytymiskyvystä ja vakuutuskattavuudesta. Toisaalta päällekkäisyyksiä sellaisten tietojen kanssa, joita on kerätty jo muilla kyselyillä, pyritään välttämään. Nämä tiedot tukevat talouskäyttötymisen analysointia ja auttavat ymmärtämään finanssiosaamisen tasojen ja taloudellisen hyvinvoinnin

¹⁷ Euroopan unionin neuvosto (2024), Pääomamarkkinaunioni: neuvostolta päätelmät finanssiosaamisesta (lehdistötiedote 14.5.2024). Saatavilla verkossa osoitteessa <https://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2024/05/14/capital-markets-union-council-approves-conclusions-on-financial-literacy/>.

¹⁸ Euroopan unionin neuvosto (2024), CMU Monitoring Framework. Saatavilla verkossa osoitteessa https://www.consilium.europa.eu/media/kljp0mvi/cmu_monitoring_framework.pdf.

¹⁹ Yleiskatsauksen osalta ks. Euroopan komissio (2023), European Financial Stability and Integration Review 2023. Saatavilla verkossa osoitteessa https://finance.ec.europa.eu/document/download/ffc80aa7-96a8-4500-b7a5-eaf1f8e607cf_en?filename=european-financial-stability-and-integration-review-2023_en_0.pdf.

välistä vastaavuussuhdetta ottaen huomioon myös sukupuoleen ja ikään liittyvät ulottuvuudet. Lisäksi tietojen perusteella voidaan määrittää aloja, joilla finanssiosaamisaloitteista olisi erityisen paljon hyötyä. Komissio myös kannustaa jäsenvaltioita osallistumaan muihin kansainvälisiin kyselyihin finanssiosaamisesta.

EU:n finanssiosaamisen tasojen seuraamisen lisäksi on tärkeää **seurata** jäsenvaltioissa määritettyjen parhaiden käytäntöjen **toteuttamista**. Tätä varten komissio esittää, että parhaiden käytäntöjen jakamista täydennetään laajennetussa kokoonpanossaan toimivalle euroryhmälle annettavien raporttien mekanismilla. Lisäksi komissio seuraa jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa yksityisille ja voittoa tavoittelemattomille järjestöille tarkoitettujen EU:n käytännösääntöjen täytäntöönpanoa.

Finanssiosaamisaloitteita on arvioitava täsmällisesti, jotta voidaan arvioida niiden vaikuttavuutta, myös toimintamallien muutoksen aikaansaamisessa, sekä yksilöidä parhaita käytäntöjä. Komissio kannustaa asianosaisia **sidosryhmiä käyttämään** finanssiosaamisaloitteiden arvioinnissa **laadukkaaseen koulutukseen tehtäviä investointeja käsittelevää komission oppimislaboratoriota**²⁰. Lisäksi komissio on sitoutunut **tukemaan jäsenvaltioita niiden kehittäessä ja ottaessa käyttöön arviointivälineitä**. Nykyvälineet, esimerkiksi Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin²¹ menetelmä arviointeja varten, ja OECD:n työ tällä alalla voivat toimia mallina. Parhaiden käytäntöjen jakaminen taas tarjoaa mahdollisuuden syvällisempään keskusteluun muun muassa menetelmistä ja indikaattoreista, joilla mitataan konkreettisia tuloksia ja toimintatapojen muutoksia (esimerkiksi suurempi säästämisaste, digitaalisten alustojen käyttö, vakuutuskattavuus, ylimääräiset eläkemaksut tai pääomamarkkinoille osallistumisen tasot).

Lisäksi **finanssiosaaminen oli näkyvästi esillä vuoden 2025 eurooppalaisen ohjausjakson maaraporteissa, mikä pohjautui myös teknisen tuen välineen hankkeisiin. Komissio arvioi finanssiosaamiseen liittyvää kehitystä myös jatkossa kussakin eurooppalaisen ohjausjakson kehykseen kuuluvassa maaraportissa**. Maaraporteissa tehtävässä analyysissä voitaisiin hyödyntää edellä mainittuja Eurobarometri-kyselyitä finanssiosaamisen tasoista. Analyysi vaikuttaa maaraporttien sisältöön, ja sen pohjalta voidaan antaa maakohtaisia suosituksia.

Ehdotetut toimenpiteet:

- ***Komissio tekee toisen Flash Eurobarometrin finanssiosaamisen tasojen kartoittamiseksi EU:ssa vuonna 2027, ja uusia kyselyitä tehdään säännöllisesti jatkossakin. Seurannan parantamiseksi komissio kannustaa jäsenvaltioita osallistumaan kansainvälisiin kyselyihin finanssiosaamisesta.***

²⁰ Laboratorio edistää koulutuspolitiikan arviointikäytäntöjä EU:ssa. Se tarjoaa yleisiä koulutuksia, politiikan arviointiin tarkoitettua mukautettua tukea, kuten apua arviointimenettelyn suunnitteluun, sekä maksuttomia vaihtoehtoisten vaikutustenarviointien tutkimuksia koulutuspolitiikasta valittujen hankkeiden osalta. Päätöksentekijät ja kansalaisyhteiskunnan jäsenet, myös työmarkkinaosapuolet ja koulutusalan ammattilaiset, voivat osallistua laboratorioon. Ks. lisätietoja: Euroopan komissio, koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto (2022), Learning Lab on Investing in Quality Education and Training. Saatavilla verkossa osoitteessa <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/improving-quality/learning-lab>.

²¹ Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (2022), EIT Monitoring and Evaluation Strategy (2022–2027). Saatavilla verkossa osoitteessa https://www.eit.europa.eu/sites/default/files/eit_monitoring_and_evaluation_strategy_2022-2027_1.pdf.

- *Komissio tukee jäsenvaltioita niiden kehittäessä ja ottaessa käyttöön arviointivälineitä, myös käsittelemällä välineiden käyttöä parhaiden käytäntöjen jakamisen yhteydessä. Lisäksi komissio kannustaa sidosryhmiä käyttämään laadukkaaseen koulutukseen tehtäviä investointeja käsittelevää komission oppimislaboratoriota sidosryhmien finanssiosaamisaloitteiden arvioinnissa.*
- *Komissio ottaa jo nykyäänkin eurooppalaisen ohjausjakson menettelyssä huomioon finanssialan kysymykset, kuten finanssiosaamisen, ja toimii näin jatkossakin. Komissio voi tarvittaessa esittää maakohtaisia suosituksia näillä aloilla.*

d. Rahoitus finanssiosaamisaloitteille, myös tutkimukselle

On erittäin tärkeää varmistaa, että finanssiosaamisaloitteille on rahoitusta. Riittävää rahoitusta tarvitaan kattavien, väestön erilaisiin tarpeisiin sopivien koulutusohjelmien ja -aloitteiden toteuttamiseen.

Tämän finanssiosaamista koskevan strategian täytäntöönpanon yhteydessä komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä rahoituskanavia, muun muassa Erasmus+ -ohjelmaa, sisämarkkinaohjelmaa, teknisen tuen välinettä ja Euroopan sosiaalirahasto plussaa, finanssiosaamisaloitteiden rahoittamiseksi nykyisen monivuotisen rahoituskehysten puitteissa.

Komissio on rahoittanut finanssiosaamisaloitteita useiden ohjelmien²² kautta, mutta järjestäytyneempi, koordinoitumpi toimintamalli voisi auttaa sidosryhmiä kartoittamaan keskeiset rahoituslähteet. **Komissio voisi myös avata nykyisiin välineisiin perustuvan kohdennetun verkkosivuston**, jolla annettaisiin kattava yleiskuva finanssiosaamisen kannalta keskeisistä EU:n rahoituskanavista. Näin parannettaisiin rahoituslähteiden näkyvyyttä ja vahvistettaisiin finanssiosaamisaloitteiden ja tutkimushankkeiden toteuttamista.

Akateemisella tutkimuksella voidaan edistää finanssiosaamiseen liittyviä tavoitteita monin tavoin.²³ Vuonna 2024 annetuissa neuvoston päätelmissä finanssiosaamisesta suositellaankin, että komissio helpottaisi tutkimusmahdollisuuksia, ja kehoitetaan komissiota, jäsenvaltioita ja

²² Myös digitaalista finanssiosaamista koskevan lippulaivahankkeen kautta teknisen tuen välineen, Erasmus+ -ohjelman, ESR+:n ja sisämarkkinaohjelman puitteissa. Lisäksi monet finanssiosaamista koskevat hankkeet saavat rahoitusta myös kansallisella tasolla julkisilta tai yksityisiltä sidosryhmiltä.

²³ Sillä voidaan tukea kansallisten finanssiosaamista koskevien strategioiden tehokkuuden arvioimista ja antaa tietoja eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa tehtäviä maaraportteja varten (ks. c kohta). Sillä voidaan myös määrittää parhaita käytäntöjä maiden välisillä aloitteilla. Näin päästään eroon kansallisten aloitteiden paikallisuudesta, josta voi olla haittaa kansallisten aloitteiden täytäntöönpanolle maissa, joilla on erilaisia institutionaalisia, yhteiskunnallisia ja demografisia ominaisuuksia. Lisäksi sillä voidaan tukea Euroopan komission ja OECD:n talousvalistuksen kansainvälisen verkoston vapaaehtoista finanssiosaamisen taitokehysten toteuttamista kehittämällä ja testaamalla taitoihin perustuvaa opetusmateriaalia. Näin nuorisoa koskeva kehys olisi helpompi sisällyttää opetussuunnitelmiin, sillä kouluilla on harvoin kokemusta täsmällisten arviointien kehittämisestä ja parhaiden käytäntöjen määrittämisestä (ks. a ja c kohta).

sidosryhmiä edistämään tutkimusta ja yhteistyötä harkitsemalla rahoitusmahdollisuuksia finanssiosaamisen parantamiseksi EU:ssa. Komissio edistää nykyisen rahoituksen käyttöä finanssiosaamisaloitteita ja tutkimushankkeita varten. Lisäksi komissio **edistää finanssiosaamisen taitokehysten käyttöä EU:n rahoitusta hakevien finanssiosaamisaloitteiden ja tutkimushankkeiden suunnittelussa** ja tukee näin kyseisten kehysten täytäntöönpanoa. Tämän strategian tavoitteena on täydentää kansallisia finanssiosaamiseen liittyviä rahoitusmahdollisuuksia, ei korvata niitä.

Jatkossa – komission monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuksen mukaisesti – odotuksena on, että kansallisissa ja alueellisissa kumppanuussuunnitelmissa tuetaan toimia (kuten uudistuksia), joilla muun muassa edistetään säästö- ja investointiunionia ja markkinapohjaisten rahoitusmahdollisuuksien kehittämistä. Tähän voi kuulua myös finanssiosaamiseen liittyviä toimia.

Ehdotetut toimenpiteet:

- *Komissio perustaa verkkosivuston, jonka avulla sidosryhmät voivat löytää tietoa finanssiosaamisaloitteille ja tutkimukselle tarkoitetuista nykyisistä EU:n rahoituskanavista. Lisäksi komissio kehottaa jäsenvaltioita parantamaan finanssiosaamisaloitteille tarkoitettujen kansallisten rahoituskanavien näkyvyyttä ja tekemään niistä sidosryhmien näkökulmasta helposti saavutettavia.*
- *Tarvittaessa komissio edistää finanssiosaamisen taitokehysten käyttöä finanssiosaamisaloitteiden ja tutkimushankkeiden suunnittelussa, myös silloin, kun aloitteet ja hankkeet voivat saada EU:n rahoitusta.*
- *Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä ja tulevia rahoituskanavia, mukaan lukien nykyisen monivuotisen rahoituskehysten mukaisia rahoituskanavia, joihin kuuluvat esimerkiksi Erasmus+, Euroopan sosiaalirahasto plus, sisämarkkinaohjelma ja teknisen tuen väline.*

3. Päätelmät ja seuraavat vaiheet

Finanssiosaamista koskevan strategian ytimessä on perustavanlaatuinen sitoumus tukea kansalaisia taloudellisesta hyvinvoinnista huolehtimisessa. Finanssiosaaminen voi tasoittaa tietä parempaan elämään: se voi ehkäistä ylivelkaantumista sekä auttaa saavuttamaan vakaan asumistilanteen, suunnittelemaan eläkkeelle jäämistä ja selviytymään odottamattomista haasteista. Se on henkilökohtaisen itsenäisyyden, taloudellisen osallisuuden ja pitkäaikaisen vaurauden kulmakivi ja hyödyttää sekä yhteisöjä että taloutta laajemminkin. Kun ihmisille annetaan tiedot, taidot ja itseluottamusta tietoon perustuvien taloudellisten päätösten tekemiseen, paitsi edistetään yksilöiden taloudellista riippumattomuutta myös rakennetaan selviytymiskykyistä, osallistavaa ja kaukonäköistä yhteiskuntaa, jossa kansalaiset voivat menestyä. On tärkeää toimia viipymättä varsinkin siksi, että minkään finanssiosaamista koskevan strategian täyttää vaikutusta ei saada heti vaan se tulee ilmi vasta ajan myötä, kun ihmiset muuttavat toimintatapojaan.

Seuraavassa vaiheessa huomio keskitetään strategian tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Tätä varten korostetaan erityisesti jäsenvaltioiden ja keskeisten sidosryhmien välistä

järjestelmällistä yhteistyötä, jotta käynnissä olevien ja tulevien aloitteiden vaikutus voidaan maksimoida.

Edistymisen seuraamista varten laaditaan vankka seurantakehys, jossa käytetään olemassa olevia välineitä, kuten Flash Eurobarometria, euroryhmän seurantamenettelyjä ja eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluvaa maakohtaista seurantaa. Komissio arvioi finanssiosaamista koskevan strategian täytäntöönpanoa säästö- ja investointiunionistrategian vuodelle 2027 suunnitellun väliarvioinnin yhteydessä. Arviointi tarjoaa hyvän mahdollisuuden yksilöidä mahdollisia täytäntöönpanoon liittyviä haasteita ja tarpeen mukaan kehittää strategiaa, jotta varmistetaan sen merkityksellisyys ja vaikutus myös tulevaisuudessa.

On keskeistä, että sidosryhmät – yksityinen sektori, kuluttaja- ja vähittäissijoittajajärjestöt, työmarkkinaosapuolet ja kansainväliset kumppanit – osallistuvat edelleen parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja toimien yhdenmukaistamiseen. Säännöllisen raportoinnin avulla saadaan ajantasaisia tietoja ja palautetta, jota voidaan hyödyntää tulevissa toimissa. Seurannan ja arvioinnin perusteella tehtävät havainnot ovat pohja pitkän aikavälin suunnittelulle, ja niillä varmistetaan, että finanssiosaaminen pysyy yhtenä ensisijaisista tavoitteista EU:n politiikassa ja rahoituskehyksissä.

LISÄYS: Toteutettavat toimet

Pilari	Ehdotetut toimet	Ajankohta
Koordinointi ja parhaat käytännöt	Säännölliset finanssiosaamista käsittelevät hallitusten asiantuntijaryhmien temaattiset kokoukset finanssiosaamisaloitteiden viestintä-, tiedotus-, seuranta-, arviointi- ja rahoitustoimien koordinoimiseksi.	Vuoden 2026 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen
	Temaattisten painopistealojen määrittäminen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kesken finanssiosaamisaloitteiden suunnittelun ja täytäntöönpanon yhteydessä.	Vuoden 2026 viimeinen neljännes
	Finanssiosaamista käsittelevä ministeritason tapahtuma, jossa arvioidaan parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanossa ja levittämisessä saavutettua edistystä ja tarkastellaan keskeisiä uusia suuntauksia.	Vuodesta 2027 alkaen
	Vapaaehtoisten, periaatelähtöisten eurooppalaisten käytäntöjen laatiminen yksityisille ja voittoa tavoittelemattomille järjestöille yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.	Vuoden 2027 ensimmäinen neljännes
	Säännölliset työpajat yksityisen sektorin sidosryhmien ja voittoa tavoittelemattomien sidosryhmien kanssa tiedonvaihdon helpottamiseksi, yhteistyön edistämiseksi ja finanssiosaamisalan toimijoiden yleiseurooppalaisen yhteisön luomiseksi.	Vuodesta 2026 alkaen
Viestintä ja tiedottaminen	Tehtävään hyvin soveltuvien finanssiosaamisen lähettiläiden verkoston perustaminen edistämään keskustelua kansallisella tasolla sekä puhumaan finanssiosaamisen puolesta kansallisena ja eurooppalaisena asiana kunkin jäsenvaltion tilanteen huomioon ottavalla tavalla.	Vuoden 2026 ensimmäinen neljännes
	EU:n laajuinen, useille käyttäjäryhmille – muun muassa nuorille, lapsille ja haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille – kohdistettu viestintä- ja sosiaalisen median kampanja finanssiosaamisesta.	Vuodesta 2026 alkaen
	Sellaisten julkisten tapahtumien järjestäminen, joissa käsitellään finanssiosaamista ja sen merkitystä taloudellisen hyvinvoinnin tukena, osana laajempia tiedotusaloitteita.	Vuodesta 2026 alkaen

Etenemisen seuraaminen ja vaikutusten arvioiminen	Toinen Flash Eurobarometri finanssiosaamisen tasojen kartoittamiseksi EU:ssa. Komissio tekee tällaisia kyselyitä jatkossakin säännöllisesti.	Vuodesta 2027 alkaen
	Tuki jäsenvaltioille niiden kehittäessä ja ottaessa käyttöön arviointivälineitä. Lisäksi komissio kannustaa sidosryhmiä käyttämään laadukkaaseen koulutukseen tehtäviä investointeja käsittelevää komission oppimislaboratoriota sidosryhmien finanssiosaamisaloitteiden arvioinnissa.	Vuodesta 2026 alkaen
	Finanssiosaamisen sisällyttäminen eurooppalaisen ohjausjakson menettelyyn jatkuvan arvioinnin ja mahdollisten maakohtaisten suositusten edistämiseksi.	Käynnissä
Rahoitus finanssiosaamisaloitteille, myös tutkimukselle	Verkkosivusto, jonka avulla sidosryhmät voivat saada tietoa finanssiosaamisaloitteille ja tutkimukselle tarkoitetuista nykyisistä EU:n rahoituskanavista.	Vuoden 2026 viimeinen neljännes
	Finanssiosaamisen taitokehysten käytön edistäminen finanssiosaamisaloitteiden ja tutkimushankkeiden suunnittelussa myös silloin, kun aloitteet ja hankkeet voivat saada EU:n rahoitusta.	Käynnissä
	Komissio kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä ja tulevia rahoituskanavia, mukaan lukien nykyisen monivuotisen rahoituskehysten mukaisia rahoituskanavia, joihin kuuluvat esimerkiksi Erasmus+, Euroopan sosiaalirahasto plus, sisämarkkinaohjelma ja teknisen tuen väline.	